

مقایسه تفاوت‌های فرهنگی رشته‌های ورزشی در ایران

سارا کشرک

چکیده

مقدمه و هدف: رشته‌های ورزشی به منزله خرده فرهنگ در قالب فرهنگ جامعه مورد توجه هستند، لذا با بررسی فرهنگ هر یک از ورزشها می توان برای توسعه فرهنگی در ورزش اقدام کرد. تحقیق حاضر با هدف مقایسه تفاوت‌های فرهنگی در بین رشته‌های ورزشی مختلف در ایران انجام شد.

روش شناسی: روش انجام این تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر استراتژی توصیفی و از نظر مسیر اجرا پیمایش پرسشنامه‌ای بود. جامعه آماری تحقیق شامل ورزشکاران نخبه عضو تیم‌های ملی و یا دعوت‌شدگان به اردوهای تیم‌های ملی، مربیان و پیشکسوتان ۱۴ رشته ورزشی در شش ماهه دوم سال ۹۸ بودند. در این تحقیق اقدام به نمونه‌گیری نشد و افراد و اعضای تیم‌ها به شکل کل‌شمار و با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس مورد توجه تحقیق قرار گرفتند. ابزار اندازه‌گیری در این تحقیق پرسشنامه فرهنگ ورزش کشرک و همکاران (۱۳۹۵) بود که پس از کسب اطمینان از روایی محتوایی، سازه و پایایی ($\alpha=0/83$) در بین افراد جامعه توزیع شد. برای تحلیل داده‌ها از آزمون تحلیل واریانس یک راه (آنوا) و همچنین آزمون تعقیبی LSD استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج تحقیق نشان داد که بین ورزشکاران نخبه رشته‌های ورزشی مختلف از نظر مؤلفه‌های فرهنگ ورزش تفاوت معناداری وجود دارد. بطوری که بالاترین حد مؤلفه‌های نه گانه فرهنگ ورزش در رشته کاراته وجود دارد و رشته‌های والیبال در مؤلفه‌های ارزشها و هنجارها، رفتار محترمانه، اخلاق، عادت به ورزش مدیریت ورزش، و نمودهای ملموس، تکواندو در مؤلفه‌های باورها و مفروضات، رفتار محترمانه، مصنوعات، نمودهای ملموس و مدیریت ورزش، رشته جودو در مؤلفه‌های اخلاق، عادت به ورزش، تکریم فرهنگها و بالاخره رشته کبدم در مؤلفه‌های نمودهای ملموس و مصنوعات از بالاترین حد برخوردار بودند.

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های تحقیق پیشنهاد می‌شود از رشته‌هایی که می‌توانند ارزش‌های فرهنگی بیشتری را منتقل کنند، نظیر رشته‌های رزمی، برای توسعه اهداف فرهنگی در جامعه بهره‌برداری شود و در سایر رشته‌ها، اقدام به آموزش ارزش‌های فرهنگی در قالب برنامه‌های آموزشی معمول ورزشکاران، مربیان و سایر دست‌اندرکاران ورزش گردد.

واژه‌های کلیدی: فرهنگ، ورزش، ورزشکار، تفاوت فرهنگی

مقدمه

فرهنگ را اصطلاحاً می‌توان به عنوان مجموعه ویژگی‌های رفتاری و عقیدتی اکتسابی یک جامعه خاص تعریف کرد (۱). نکته اصلی و مهم تعریف، اکتسابی بودن است که فرهنگ را از رفتاری که نتیجه وراثت زیست‌شناختی است، متمایز می‌کند. لذا وقتی جامعه‌شناسان از فرهنگ سخن می‌گویند، منظورشان آن دسته از جنبه‌های رفتاری جامعه‌های انسانی است که آموختنی هستند؛ نه آن‌هایی که به صورت ژنتیکی به ارث می‌رسند. فرهنگ جامعه، هم شامل جنبه‌های نامحسوس مانند عقاید، اندیشه‌ها و ارزش‌هایی است که محتوای فرهنگ را می‌سازد و هم جنبه‌های محسوس و ملموس مانند اشیاء، نمادها یا فناوری است که باز نمود محتوای یاد شده است (۲). به لحاظ مفهومی می‌توان «فرهنگ» را از «جامعه» جدا کرد؛ اما پیوندهای بسیار عمیقی بین این دو مفهوم وجود دارد. جامعه، نظامی از روابط و مناسبات متقابل است که افراد را به هم پیوند می‌دهد. همه جوامع بر این اساس متحد می‌شوند که اعضای آن‌ها مطابق با فرهنگ واحدی در روابط اجتماعی سازمان یافته‌اند. فرهنگ و جامعه نمی‌توانند جدا از همدیگر وجود داشته باشند و کثرت و تنوع فرهنگی در میان انسانها به انواع مختلف جامعه مربوط می‌شود (۳).

ورزش و تیم‌های ورزشی علی‌رغم اینکه در چتر فرهنگی جامعه قرار دارند اما ویژگی‌های فرهنگی خاصی را به خود اختصاص می‌دهند. به عقیده برخی متخصصان جامعه‌شناسی، ورزش نوعی خرده فرهنگ است (۴، ۵، ۶ و ۷). علاوه بر فرهنگ کلی جامعه، طبقات، قشرها و گروه‌های مختلف جامعه نیز دارای فرهنگ ویژه خود هستند که ریزفرهنگ یا خرده فرهنگ خوانده می‌شود. در تعریف خرده فرهنگ گفته‌اند: «خرده فرهنگ بر دستگاہی از ارزش‌ها، سلوک‌ها، شیوه‌های رفتار و طرز زندگی یک گروه اجتماعی که از فرهنگ مسلط جامعه مفروض متمایز ولی با آن مرتبط است، اطلاق می‌شود.» (۸). با توجه به تعریف ذکر شده، بطور ساده می‌توان گفت خرده فرهنگ، فرهنگی درون فرهنگ بزرگتر است. در جوامع مدرن، تنوع بسیاری از این ریزفرهنگ‌ها وجود دارد. ورزش به عنوان یکی از پدیده‌های مورد توجه در جامعه ارزش‌های فرهنگی خاص خود را دارد که هم از جنبه‌های ملی و هم جهانی قابل توجه است. بر این اساس فرهنگ ورزش، نشان دهنده ویژگی‌های فرهنگی خاص در ورزش است که مسلماً از فرهنگ جامعه تأثیر گرفته است (۵).

کشکر، قاسمی و کارگر (۱۳۹۵) برای فرهنگ ورزش تعریفی ارائه کرده‌اند که عبارتست از: «فرهنگ ورزش یعنی مجموعه باورها و مفروضات انسانی مورد انتظار جامعه در ورزش و رفتار بر اساس ارزش‌ها و هنجارهای رفتاری مطلوب جامعه شامل رفتار محترمانه با رعایت اخلاق و تکریم فرهنگ سایر ملل و اقوام و ایجاد عادت به ورزش از طریق مدیریت منابع برای خلق شرایط و امکانات ورزش کردن و نمایش نمودهای ملموس زیبایی‌شناختی و هنرمندانه به عنوان مصنوعات ورزش در جامعه» (۹). بر اساس این تعریف فرهنگ ورزش متشکل از مؤلفه‌های مختلفی است و بهترین راه درک فرهنگ، شناخت فرهنگ بر اساس مؤلفه‌های آن است که عبارتند از: باورها، ارزش‌ها، هنجارها، زبان، مصنوعات یا ساخته‌های انسانی.

مؤلفه‌های فرهنگ با هم ارتباط دارند و گاهی کارکرد و ارتباط این مؤلفه‌ها با هم به ماشین تشبیه می‌شود و از آن به عنوان سازوکار یاد می‌گردد. باید توجه داشت که مؤلفه‌های فرهنگ به طور دایم، دستخوش تغییر هستند. در صورتی که شاخص‌های هر مؤلفه دچار تغییرات چشمگیر شود، تحول رخ می‌دهد. تغییر باورها، ارزش‌ها، هنجارها و نیز ساختارهای انسانی در دوره‌های مختلف تاریخ، گویای تحولات فرهنگی است. با گسترش ارتباطات و انتقال یافته‌ها بین جوامع، تحولات فرهنگی بسیار سریع شده است (۱۰). فرهنگ ورزش به عنوان خرده فرهنگی در جامعه،

تأثیر پذیر از فرهنگ هر کشوری است، شاید بتوان ادعا کرد که فرهنگ ورزش در کشورهای مختلف می‌تواند ویژگیها و شمول خاص خود را داشته باشد. از طرفی ورزش خود شامل گروه‌های مختلفی است که این گروه‌ها را به عنوان رشته‌ها و تیم‌های ورزشی می‌شناسیم. هر رشته ورزشی دارای شخصیت منحصر به فرد و مجموعه‌ای از ارزش‌ها است و به نظر می‌رسد که ویژگی‌های ذاتی انواع مختلف ورزش بر رشد اخلاقی در یک روش متفاوت اثر می‌گذارد (۱۱). عوامل مختلف بر فضای اخلاقی و فرهنگی رشته‌های ورزشی اثرگذارند. این عوامل عبارتند از: ساختار رقابتی لیگ، ماهیت ورزش، میزان برخورد، گرایش انگیزشی مربیان، خانواده و بازیکنان، سبک رهبری مربیان و گفتگوی اخلاقی در محیط تیم و تجربیات جمعی بازیکنان که تیم را تشکیل می‌دهند (۱۲). نتایج تحقیقات نشان می‌دهد که بین ورزشکاران رشته‌های مختلف ورزشی از لحاظ ویژگی‌های شخصیتی و روانی و رفتاری از جمله پرخاشگری و شادکامی، ویژگی‌های ارتباطی و اجتماعی، سبک زندگی تفاوت وجود دارد (۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶ و ۱۷). علاوه بر این نتایج تحقیق غفوری و همکاران (۱۳۹۴) در مورد ماهیت رشته‌های مختلف ورزشی نشان داد که بین رشته‌های مختلف ورزشی از جهات مختلف از جمله زیبایی‌شناسی و خطرپذیری تفاوت وجود دارد (۱۸). صائب فتوحیه، غفوری و عبدی (۱۳۹۳) نیز در این خصوص نشان دادند که بین ورزشکاران رشته‌های مختلف ورزشی از نظر نوع ورزش انتخابی و رفتارهای ضد اجتماعی در اوقات فراغت تفاوت وجود دارد (۱۹). همچنین ابراهیمی و همکاران (۱۳۹۲) نشان دادند که بین ورزشکاران رشته‌های مختلف ورزشی از نظر رشد اجتماعی نیز تفاوت وجود دارد (۲۰). مطالعات بشارت (۱۳۸۶) هم مؤید تفاوت ورزشکاران تیم‌های ورزشی مختلف در متغیرهای هم‌سازی و جامعه‌گرایی، وظیفه‌شناسی و خودپیروی بوده است (۲۱).

رزاقی، مهرابی و جلالی فراهانی (۱۳۹۴) در تحقیق خود بر منش ورزشی نشان دادند که در ورزش‌های تیمی و انفرادی بین متغیر احترام به قوانین و مسئولین در ابعاد منش ورزشی و زیرساخت‌های منش ورزشی ارتباط معنادار وجود دارد (۲۲). همچنین یافته‌های پژوهش ساعتچیان، عزیزی و محمدی (۱۳۹۷) وجود رابطه مثبت میان بعد احترام به روابط اجتماعی و ورزشکاران رشته‌های تیمی، نشان می‌دهد که توجه به این بعد و در نظر گرفتن باورها و استانداردهای اخلاقی ورزشکاران برای افزایش انگیزه انجام وظایف کاری، ضروری است (۲۳). ضمنا بردمایر، شیلدز و شیلدز (۱۹۸۶) در تحقیق خود نشان دادند که در ورزش‌های تیمی همانند بسکتبال نسبت به ورزش‌های انفرادی مانند شنا، به دلیل نوع تعاملات در این ورزش‌ها، شاخص‌های پایین‌تری از منش ورزشی مشاهده گردید (۲۴). تانگوی (۲۰۱۴) بر ارزش‌های فرهنگی سه نوع کشتی از سه کشور مختلف شامل: کوراش (ازبکستان)، گورن (فرانسه) و کوخ (ارمنستان) پژوهشی انجام داد و به این نتیجه دست یافت که کشتی هر کشور واجد ارزش‌های فرهنگی منحصر به فردی است که در چارچوب مفاهیم و ارزش‌های فرهنگی ورزش کشور مورد نظر قرار دارد و ارزش‌های این رشته تابعی از ارزش‌های ورزش آن کشور است که مسلماً ارزش‌های فرهنگ ورزش هر کشور نیز تابعی از ارزش‌های فرهنگ آن کشور است. این امر بر فرهنگ قانونگزاری در مدیریت ورزشی نیز اثرگذار است (۲۵). نتایج تحقیق والس و استرنبدو (۲۰۱۴) بر رابطه فرهنگ و مذهب نشان داد که زنان مهاجر مسلمان پاکستانی در نروژ کمتر از زنان دیگر در فعالیتهای ورزشی سازمان یافته شرکت می‌کنند. نتایج این تحقیق نشان داد که رابطه فرهنگ و مذهب برای شرکت زنان مهاجر مسلمان در فعالیتهای ورزشی می‌تواند دارای نقشهای به هم پیوسته باشد (۲۶). ونگ (۲۰۱۵) در تحقیقی به مقایسه فرهنگ رشته‌های مختلف ورزشی در چین و کشورهای غربی پرداخت و نشان داد که فرهنگ رشته‌های ورزشی در چین و کشورهای غربی تفاوت دارند (۲۷). نتایج تحقیق

رزینگ و همکاران (۲۰۱۷) در مورد تفاوت فرهنگ رشته فوتبال در سطح ملی و ملیت ها نشان داد که نوع رفتار بازیکنان تیمهای ملی و سایر تیمهای فعال فوتبال در یک کشور در زمان مسابقه تقریباً مشابه است ولی رفتار آنها در مقایسه با تیمهای خارجی ایتالیا و برزیل تفاوت قابل توجهی داشت. آنها نتیجه گرفتند که فرهنگ تیم ملی فوتبال می تواند نمایش دهنده فرهنگ کشور مربوطه باشد (۲۸). ترنس (۲۰۱۴) در خصوص تفاوت فرهنگ تیمهای فوتبال دانشگاهی تحقیق کرد و نتایج تحقیق او نشان داد که فرهنگ تیمهای فوتبال دانشگاهی از فرهنگ و ویژگیهای دانشگاه مربوط به خود تأثیر می گیرد و به این لحاظ چون هر تیمی تمایل دارد برتری خود را با نمایش توانمندیها و قدرت دانشگاه خود نشان دهد، به همین دلیل فرهنگ هر تیم با دیگری متفاوت است (۲۹). گیلان (۲۰۱۹) فرهنگ رشته فوتبال آمریکایی را مورد بررسی قرار داد و به مقایسه آن با سایر رشته های ورزشی پرداخت و به این نتیجه رسید که فوتبال آمریکایی رشته ای مردانه، خشن، پر از پرخاشگری، همراه با استعمار گروه های فقیر و به حاشیه رانده جامعه است. این رشته در خصوصیات ذکر شده فرهنگی متفاوت از سایر رشته های ورزشی در آمریکا است (۳۰). در برخی از تحقیقات نیز ویژگیهای فرهنگی در رشته های ورزشی مختلف مورد توجه محققان بوده است. بطور مثال، لوکویین و همکاران (۲۰۱۷) روابط بین مقوله های مختلف ارزش ها، جنسیت و نوع ورزش را در رشته های ورزشی مورد توجه قرار دادند و به این نتیجه رسیدند که ارزش های اخلاقی و اجتماعی در ورزش و همچنین ارزش های تعهد، لذت، احترام، بازی جوانمردانه و مشارکت وجه مشخصه فرهنگ ورزش هستند (۳۱). برخی از محققان هم بر ابعاد ارزشی فلسفی فرهنگ ورزش توجه داشته اند. در این خصوص، آگروهلم و همکاران (۲۰۱۹) بر مفاهیم داشتن، متعلق بودن و شدن در رشته های ورزشی تمرکز کردند و تفاوت آنها را در این سه حوزه بررسی کردند. آنها متوجه شدند که ورود افراد به ورزشهای مختلف و ماندن یا ترک ورزش مورد نظر تحت تأثیر این ارزش های سه گانه فلسفی در فرهنگ رشته است که نتیجه آن به رفتارهای متفاوت ورزشکاران رشته های مختلف منتج می شود (۳۲). نتایج تحقیق رحیمی و همکاران (۱۳۹۶) نیز نشان داد که بین منش رشته های ورزشی انفرادی و تیمی تفاوت وجود دارد. بطوری که منش ورزشی در رشته های تیمی بیش از رشته های تیمی مشاهده می شود (۳۳). ضمنا محمدی عزیزآبادی (۱۳۹۶) در پژوهش خود نشان داد که ورزش های پرفرمدار مانند فوتبال، کارکردی آموزشی برای آموزش قواعد زندگی اجتماعی و شیوه های سازگاری با جامعه و مرزبندی های مرسوم پیدا کرده است (۳۴).

علاوه بر موارد فوق، در خصوص محورهای موضوعی تحقیق حاضر، محققان موفق به دستیابی به تحقیقات مشابه دیگری نشدند، اما با این وجود، بررسی نتایج تحقیقاتی که در فوق ارائه شد، نشان می دهد که رشته های ورزشی مختلف از ابعاد مختلف اجتماعی، روانی، شخصیتی و فرهنگی با یکدیگر تفاوت دارند و بر این اساس می توان این طور نتیجه گرفت که رشته های ورزشی خود به منزله خرده فرهنگ در قالب فرهنگ ورزش جامعه مورد توجه هستند. لذا بررسی این امر که رشته های ورزشی تا چه حد در پیام های انتقالی خود به جامعه بر اساس عناصر فرهنگی در ورزش کشورمان عمل می کنند، اهمیت بسیاری در بهره برداری بهتر از این رشته ها دارد و در پی آن می تواند موجب شفافیت اهداف و برنامه های فرهنگی سازمان های ورزشی گردد. همچنین، مسئولان با شناخت ساختار فرهنگی رشته های ورزشی، نگرش ها و رفتارهای ورزشکاران می توانند تأثیرات فرهنگی ورزشکاران را مورد توجه قرار دهند و از آن در موارد مختلف بهره برداری کنند. بر این اساس، تحقیق حاضر به منظور پاسخگویی به

این مسئله که رشته‌های ورزشی مختلف از منظر فرهنگی چه تفاوت‌هایی دارند و ویژگی‌های مثبت فرهنگی کدامیک از رشته‌ها در انتقال و آموزش ارزش‌های فرهنگی در ایران می‌تواند مفید باشد؟ انجام شد.

روش شناسی پژوهش

روش انجام این تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر استراتژی توصیفی و از نظر مسیر اجرا پیمایش پرسشنامه‌ای بود. جامعه آماری تحقیق شامل ورزشکاران نخبه عضو تیم‌های ملی و یا دعوت‌شدگان به اردوهای تیم‌های ملی جوانان و بزرگسالان و مربیان ۱۴ رشته ورزشی شامل فوتبال، فوتسال، قایقرانی، تییس، تیراندازی، هندبال، کاراته، دوچرخه‌سواری، کشتی، تکواندو، کبدم، والیبال، دوومیدانی و جودو بودند که اردوهای آنها در شش ماهه دوم سال ۹۸ برگزار شد. در این تحقیق با توجه به تعدد رشته‌ها و دشواری دستیابی به ورزشکاران و مربیان تیم‌های ملی و قهرمانی کشور که در اردوها حضور داشتند، اقدام به نمونه‌گیری نشد و افراد و اعضای تیم‌های حاضر در اردو به شکل کل‌شمار مورد توجه قرار گرفتند؛ ولی به این دلیل که دستیابی به افراد نمونه تحقیق با دشواری همراه بود و همینطور چون آنها در مدت حضور در اردو به تمرین اشتغال داشتند، دسترسی به آنها با محدودیت همراه بود و افراد به صورت نفرات در دسترس مورد توجه تحقیق قرار گرفتند و در نهایت تعداد ۸۲۰ پرسشنامه جمع‌آوری گردید که از بین آنها ۶۲۴ پرسشنامه قابلیت بررسی داشت. ابزار اندازه‌گیری در این تحقیق پرسشنامه فرهنگ ورزش کشکر و همکاران (۱۳۹۵) بود که پس از کسب اطمینان از روایی محتوایی، سازه و پایایی در بین افراد جامعه توزیع شد. این پرسشنامه از ۶۰ سوال اصلی با بخش پاسخهای چهارگزینه‌ای و بخش اطلاعات فردی تشکیل شده بود. پایایی پرسشنامه که با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ($\alpha=0/83$) محاسبه شده بود، نشان‌دهنده پایایی مناسب ابزار بود. همچنین، پرسشنامه، برای روایی صوری و محتوایی در اختیار ۲۱ نفر از متخصصان رشته‌های مدیریت ورزشی و جامعه‌شناسی قرار گرفت و در نهایت با اصلاحات اندک، تأیید شد و برای اطمینان از روایی سازه، اقدام به استفاده از روش تحلیل عاملی گردید که نتایج آن در جدول ۱ ارائه شده است و نشان می‌دهد که تمامی شاخص‌های مربوط به نقش رشته‌های ورزشی در اشاعه فرهنگ ورزش، از مقادیر t و بارعاملی مورد قبولی برخوردارند و برای سنجش این متغیر شاخص‌های مناسبی محسوب می‌شوند.

جدول ۱. نتایج تحلیل عاملی تأییدی پرسشنامه تحقیق

T	بارعاملی	تعیین	T	بارعاملی	تعیین	T	بارعاملی	تعیین	T	بارعاملی	تعیین
۵/۱۸۲	۰/۵۱	Q44	۶/۲۱۹	۰/۷۳۱	Q30	۵/۸۹۱	۰/۶۴۷	Q15	-	۰/۴۶۹	Q1
۵/۸۲۳	۰/۶۳۲	Q45	۵/۹۴۲	۰/۶۵۹	Q31	۶/۲۵	۰/۷۳۹	Q16	۵/۸۰۲	۰/۶۲۷	Q2
۵/۳۹۸	۰/۵۴۷	Q46	۶/۱۹۱	۰/۷۲۳	Q32	۶/۰۳	۰/۶۸۱	Q17	۵/۶۲۵	۰/۵۹	Q3
۶/۳۰۲	۰/۷۲۶	Q47	۵/۵۱۱	۰/۵۶۸	Q33	۵/۸۹۳	۰/۶۴۸	Q18	۵/۸۶۱	۰/۶۴	Q4
۵/۹۲۸	۰/۶۵۶	Q48	۶/۰۶۲	۰/۶۸۸	Q34	۵/۷۶۶	۰/۶۱۹	Q19	۵/۶۳۴	۰/۵۹۲	Q5
۵/۷۱۶	۰/۶۰۹	Q49	۵/۹۴۷	۰/۶۶	Q35	۵/۸۸۸	۰/۶۴۷	Q20	۵/۷۶۹	۰/۶۲	Q6
۶/۱۶	۰/۷۱۴	Q50	۵/۹۵۲	۰/۶۶۱	Q36	۵/۵۷۴	۰/۵۸	Q21	۶/۳۷۶	۰/۷۷۷	Q7
۶/۱۱۶	۰/۷۰۲	Q51	۵/۱۸۳	۰/۵۱	Q37	۶/۰۶۳	۰/۶۸۹	Q22	۶/۰۳۱	۰/۶۸۱	Q8
۵/۹۳۱	۰/۶۵۷	Q52	۵/۵۷۸	۰/۵۸۱	Q38	۶/۰۸۵	۰/۶۹۴	Q23	۶/۲۹۲	۰/۷۵۲	Q9
۵/۵۳۴	۰/۵۷۲	Q53	۵/۴۰۵	۰/۵۴۸	Q39	۵/۸۲۵	۰/۶۳۲	Q24	۶/۱۲	۰/۷۰۴	Q10

۵/۳۴۴	۰/۵۳۷	Q54	۵/۳۴۴	۰/۵۳۷	Q40	۶/۰۶۹	۰/۶۹	Q25	۵/۹۸۴	۰/۶۶۹	Q11
۵/۸۸۸	۰/۶۴۷	Q55	۴/۹۴۷	۰/۴۷۳	Q41	۵/۶۴۲	۰/۶۹۴	Q26	۵/۷۸	۰/۶۲۲	Q12
۶/۱۲۱	۰/۷۰۴	Q56	۵/۰۱۱	۰/۴۸۲	Q42	۴/۲۱۸	۰/۵۷۴	Q27	۵/۶۱۳	۰/۵۸۸	Q13
۵/۸۴	۰/۶۳۶	Q57	۵/۱۵۸	۰/۵۰۶	Q43	۴/۹۲	۰/۴۶۹	Q28	۶/۲۶	۰/۷۴۲	Q14

یافته‌ها

جدول ۲ نشان می‌دهد که بیشترین درصد فراوانی سنی مختص به افراد ۲۱ تا ۳۰ سال بود و تعداد ورزشکاران مرد شرکت‌کننده در این تحقیق بیش از زنان بوده است. همچنین، اطلاعات این جدول نشان می‌دهد که حدود ۲۸ درصد از افراد در سنین ۱۸ تا ۲۰ سال بودند که مربوط به ورزشکاران رده های سنی جوانان و امید بودند. حدود ۱۰/۵ درصد ۳۱ تا ۴۰ سال و ۵/۵ درصد بالای ۴۰ سال سن داشتند که این گروه اخیر را مربیان و پیشکسوتان همراه تیمها تشکیل می‌دادند.

جدول ۲: توزیع فراوانی و درصد فراوانی بر حسب سن

شاخص آماری	فراوانی	درصد فراوانی
۱۸ تا ۲۰ سال	۱۷۵	۲۸
۲۱ تا ۳۰ سال	۳۵۰	۵۶
۳۱ تا ۴۰ سال	۶۵	۱۰/۵
بالای ۴۰ سال	۳۴	۵/۵
مجموع	۶۲۴	۱۰۰
زن	۲۶۴	۴۲
مرد	۳۶۰	۵۸
مجموع	۶۲۴	۱۰۰

جدول ۳ نشان می‌دهد که فراوانی ورزشکاران در رشته‌های فوتبال و کشتی بیش از سایر رشته‌ها بوده، اما در عین حال تعداد نمونه در هر رشته ورزشی جهت تجزیه و تحلیل‌های آماری مطلوب بوده است.

جدول ۳: توزیع فراوانی و درصد فراوانی بر حسب رشته ورزشی

رشته ورزشی	فراوانی	درصد فراوانی
فوتبال	۷۹	۱۳
کشتی	۷۲	۱۲
والیبال	۴۰	۶/۴
دوچرخه سواری	۶۰	۹/۶
دو و میدانی	۳۰	۴/۸
فوتسال	۴۱	۶

قایقرانی	۶۰	۹/۶
هندبال	۶۵	۱۰/۴
جودو	۴۰	۶/۴
کبدی	۴۴	۷
کاراته	۵۳	۸/۴
تکواندو	۴۰	۶/۴
مجموع	۶۲۴	۱۰۰

جدول ۳ مربوط به میانگین هریک از مؤلفه‌های فرهنگ ورزش در رشته‌های مختلف ورزشی است. این جدول نشان می‌دهد که وضعیت میانگین هر یک از رشته‌های ورزشی در هر مؤلفه فرهنگ ورزش چگونه است و حتی هر رشته ورزشی در کدامیک از مؤلفه‌ها دارای سهم بیشتری است. همانطور که اطلاعات درج شده در این جدول نشان می‌دهد، رشته‌های دو چرخه سواری و کاراته، قایقرانی، دوومیدانی، کشتی در مؤلفه «ایجاد عادت به ورزش» دارای میانگین بالاتری نسبت به سایر مؤلفه‌ها هستند. رشته تکواندو در تمام مؤلفه‌ها میانگین‌های تقریباً نزدیک و مشابهی دارد و این رشته در اخلاق و تکریم فرهنگ هانسبت به سایر مؤلفه‌ها از شرایط بهتری برخوردار است. همچنین، در والیبالی، کبدی و جودو، مؤلفه تکریم فرهنگها بیش از سایر مؤلفه‌ها مورد توجه بوده است. در فوتبال، رفتار محترمانه و احترام به جامعه و اخلاق در جایگاه بالاتری نسبت به مؤلفه‌های دیگر قرار دارد و در فوتسال مؤلفه نمودهای ملموس بیش از سایر مؤلفه‌ها مورد توجه است.

جدول ۱: میانگین مؤلفه‌های فرهنگ در رشته‌های مختلف ورزشی

رشته ورزشی	بلورها و مفروضات	ارزش‌ها و معیارها	رفتار محترم‌مانند و احترام به جامعه	اخلاق	ایجاد عادت به ورزش	تکریم فرهنگها	ممنوعات	نحوه اعمال مدیریت	نمودهای ملموس
کاراته	۳،۵۴	۳،۶۶	۳،۶۴	۳،۶۸	۳،۷۸	۳،۵۸	۳،۴۹	۳،۴۱	۳،۵۶
تکواندو	۳،۵۳	۳،۵۵	۳،۵۳	۳،۵۷	۳،۵۲	۳،۵۷	۳،۴۷	۳،۴۹	۳،۴۵
والیبالی	۳،۵۲	۳،۶۸	۳،۶۸	۳،۶۹	۳،۶۳	۳،۷۲	۳،۴۵	۳،۴۵	۳،۴۶
جودو	۳،۵۱	۳،۵۷	۳،۴۹	۳،۶۱	۳،۵۸	۳،۶۶	۳،۴۱	۳،۳۶	۳،۴۶
کبدی	۳،۴۲	۳،۵۵	۳،۵۲	۳،۵۶	۳،۵۰	۳،۶۶	۳،۵۲	۳،۵۴	۳،۵۰
فوتبال	۳،۲۹	۳،۳۱	۳،۳۸	۳،۳۶	۳،۱۱	۳،۲۶	۳،۱۴	۳،۱۲	۳،۱۵
دوچرخه سواری	۳،۲۸	۳،۴۰	۳،۳۴	۳،۴۴	۳،۴۹	۳،۳۷	۳،۲۲	۳،۲۳	۳،۴۰
قایقرانی	۳،۲۷	۳،۳۸	۳،۳۱	۳،۳۹	۳،۴۷	۳،۳۸	۳،۰۹	۳،۰۵	۳،۱۲
هندبال	۳،۱۹	۳،۲۱	۳،۱۴	۳،۲۲	۳،۲۲	۳،۲۱	۳،۰۹	۲،۹۴	۳،۲۲
دو و میدانی	۳،۱۷	۳،۲۹	۳،۲۵	۳،۳۳	۳،۴۰	۳،۱۸	۳،۰۸	۳،۰۵	۳،۱۱
کشتی	۳،۰۵	۳،۱۴	۳،۰۵	۳،۲۱	۳،۳۰	۲،۹۹	۲،۸۰	۲،۷۲	۲،۸۶
فوتسال	۲،۷۶	۲،۷۴	۲،۷۵	۲،۷۰	۲،۷۶	۲،۷۷	۲،۸۱	۲،۷۹	۲،۸۳

از آنجا که در این تحقیق وجود چند متغیر مستقل در گروه های مختلف مورد بررسی قرار گرفت و همچنین توزیع داده های تحقیق که با استفاده از آزمون کولموگروف اسمیرنوف انجام شد، نشان دهنده نرمال بودن توزیع داده ها بود، لذا به منظور مقایسه مؤلفه های فرهنگ ورزش در بین رشته های مختلف ورزشی از آزمون تحلیل واریانس یک راهه استفاده شد و هر مؤلفه بطور جداگانه در بین رشته های مختلف بررسی شد. نتایج در جدول ۴ درج شده است. به منظور کاستن از تعداد جداول، نتایج بررسی تمام مؤلفه ها در یک جدول ارائه شده است. هر سطر جدول مربوط به یکی از مؤلفه های فرهنگ ورزش است که در بین رشته های ورزشی مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول ۲: نتایج آزمون تحلیل واریانس یک راهه

منابع تغییرات	مجموع محذورات	درجه آزادی	میانگین محذورات	F	سطح معناداری	$k-s^1$
باورها و مفروضات	درون گروهی	۱۲	۲/۱۸	۵/۴۶	۰/۰۱	۰/۴۳
	بین گروهی	۶۰۶	۰/۴۰			
	مجموع	۶۱۹	۲۶۹/۶۳			
ارزش ها و هنجارها	درون گروهی	۱۲	۲/۷۳	۷/۳۸	۰/۰۱	۰/۳۲
	بین گروهی	۶۰۶	۰/۳۷			
	مجموع	۶۱۹	۲۵۹/۵۱			
رفتار محترمانه و احترام به جامعه	درون گروهی	۱۲	۲/۷۸	۶/۵۰	۰/۰۱	۰/۸۱
	بین گروهی	۶۰۶	۰/۴۳			
	مجموع	۶۱۹	۲۹۴/۹۷			
اخلاق	درون گروهی	۱۲	۲/۷۰	۶/۵۶	۰/۰۱	۰/۱۳
	بین گروهی	۶۰۶	۰/۴۱			
	مجموع	۶۱۹	۲۸۴/۲۱			
عادت به ورزش	درون گروهی	۱۲	۳/۲۰	۶/۹۵	۰/۰۱	۰/۲۹
	بین گروهی	۶۰۶	۰/۴۶			
	مجموع	۶۱۹	۳۲۰/۸۵			
تکریم فرهنگها	درون گروهی	۱۲	۳/۴۲	۵/۶۷	۰/۰۱	۰/۳۷
	بین گروهی	۶۰۶	۰/۶۰			
	مجموع	۶۱۹	۴۱۰/۰۸			
مصنوعات	درون گروهی	۱۲	۳/۱۴	۵/۳۱	۰/۰۱	۰/۶۵
	بین گروهی	۶۰۶	۰/۵۹			
	مجموع	۶۱۹	۳۹۹/۹۶			
نحوه اعمال مدیریت در ورزش	درون گروهی	۱۲	۳/۶۶	۴/۷۷	۰/۰۱	۰/۴۲
	بین گروهی	۶۰۶	۰/۷۷			
	مجموع	۶۱۹	۵۱۲/۹۵			
نمودهای ملموس	درون گروهی	۱۲	۲/۹۱	۴/۹۴	۰/۰۱	۰/۱۷
	بین گروهی	۶۰۶	۰/۵۹			
	مجموع	۶۱۹	۳۹۴/۶۴			

¹ kolmogorov smirnov

در ادامه نتایج آزمون آنوا به همراه خروجی‌های آزمون تعقیبی LSD برای هر یک از متغیرهای تحقیق ارائه شده است. اما از ارائه جدول مربوط به آزمون LSD به دلیل حجیم بودن اطلاعات جدول و عدم امکان قرارگیری آن در متن مقاله اجتناب شده است. با توجه به نتایج درج شده در سطر اول جدول ۴، بین رشته‌های ورزشی مختلف از نظر باورها و مفروضات تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($F=5/46, p=0/01$). همچنین نتایج آزمون تعقیبی LSD نشان داد که باورها و مفروضات در رشته‌های ورزشی کاراته و تکواندو به طور معناداری بالاتر از سایر رشته‌ها و در رشته‌های ورزشی فوتسال و کشتی به طور معناداری پایین‌تر از سایر رشته‌ها است.

همچنین بین رشته‌های ورزشی مختلف از نظر ارزش‌ها و هنجارها تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($F=7/38, p=0/01$). نتایج آزمون تعقیبی LSD نشان داد که ارزش‌ها و هنجارها در رشته‌های ورزشی والیبال و کاراته به طور معناداری بالاتر از سایر رشته‌ها و در رشته‌های ورزشی فوتسال، کشتی و هندبال به طور معناداری پایین‌تر از سایر رشته‌ها است.

همچنین بین رشته‌های ورزشی مختلف از نظر رفتار محترمانه و احترام به جامعه تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($F=6/50, p=0/01$). نتایج آزمون تعقیبی LSD نشان داد که رفتار محترمانه و احترام به جامعه در رشته‌های ورزشی والیبال، کاراته و تکواندو به طور معناداری بالاتر از سایر رشته‌ها و در رشته‌های ورزشی فوتسال، کشتی و هندبال به طور معناداری پایین‌تر از سایر رشته‌ها است.

ضمناً بین رشته‌های ورزشی مختلف از نظر اخلاق تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($p=0/01, F=6/56$). نتایج آزمون تعقیبی LSD نشان داد که رفتار محترمانه و احترام به جامعه در رشته‌های ورزشی والیبال، کاراته و جودو به طور معناداری بالاتر از سایر رشته‌ها و در رشته‌های ورزشی فوتسال، کشتی و هندبال به طور معناداری پایین‌تر از سایر رشته‌ها است.

بین رشته‌های ورزشی مختلف از نظر ایجاد عادت به ورزش نیز تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($F=6/95, p=0/01$). نتایج آزمون تعقیبی LSD نشان داد که ایجاد عادت به ورزش در رشته‌های ورزشی کاراته، جودو و والیبال به طور معناداری بالاتر از سایر رشته‌ها و در رشته‌های ورزشی فوتسال، فوتبال و کشتی به طور معناداری پایین‌تر از سایر رشته‌ها است.

بین رشته‌های ورزشی مختلف از نظر تکریم فرهنگ‌ها تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($p=0/01, F=5/67$). نتایج آزمون تعقیبی LSD نشان داد که تکریم فرهنگ‌ها در رشته‌های ورزشی والیبال و جودو و کبدمی به طور معناداری بالاتر از سایر رشته‌ها و در رشته‌های ورزشی فوتسال و کشتی به طور معناداری پایین‌تر از سایر رشته‌ها است.

همچنین، بین رشته‌های ورزشی مختلف از نظر مصنوعات تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($p=0/01, F=5/31$). نتایج آزمون تعقیبی LSD نشان داد که مصنوعات در رشته‌های ورزشی کبدمی و کاراته و تکواندو به طور معناداری بالاتر از سایر رشته‌ها و در رشته‌های ورزشی کشتی و فوتسال به طور معناداری پایین‌تر از سایر رشته‌ها است.

بین رشته‌های ورزشی مختلف از نظر نحوه اعمال مدیریت در ورزش تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($F=۴/۷۷$ ، $p=۰/۰۱$). نتایج آزمون تعقیبی LSD نشان داد که نحوه اعمال مدیریت در ورزش در رشته‌های ورزشی کبدی، تکواندو و والیبال به طور معناداری بالاتر از سایر رشته‌ها و در رشته‌های ورزشی کشتی و فوتسال به طور معناداری پایین‌تر از سایر رشته‌ها است.

بین رشته‌های ورزشی مختلف از نظر نموده‌های ملموس تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($p=۰/۰۱$ ، $F=۴/۹۴$). نتایج آزمون تعقیبی LSD نشان داد که نموده‌های ملموس در رشته‌های ورزشی کاراته و کبدی و والیبال به طور معناداری بالاتر از سایر رشته‌ها و در رشته‌های ورزشی فوتسال، کشتی و دو و میدانی به طور معناداری پایین‌تر از سایر رشته‌ها است.

یافته‌های فوق بطور خلاصه و ساده در شکل ۱ درج شده است. سطر میانی جدول مربوط به مؤلفه‌های فرهنگ ورزش است و پیکان دوسویه در سمت چپ شکل نشان دهنده پیوستار از کم تا زیاد وجود مؤلفه مذکور در رشته‌های ورزشی است. بر این اساس، در سطر بالا رشته‌هایی قرار دارند که مؤلفه مورد نظر را در حد زیاد دارند و در سطر پایین رشته‌های ورزشی قرار دارند که هر یک از مؤلفه‌های ورزش در آنها در حد بسیار کمی وجود دارد.

شکل ۱. مؤلفه‌های فرهنگ ورزش در دو حد بالا و پایین در رشته‌های ورزشی

<p>حد بالا</p> <p>حد پایین</p>	کاراته تکواندو	کاراته والیبال	کاراته تکواندو والیبال	کاراته والیبال جودو	کاراته والیبال جودو	کبدی والیبال جودو	کاراته تکواندو کبدی	کاراته تکواندو والیبال	کاراته کبدی والیبال
	باورها و مفروضات	ارزش‌ها و هنجارها	رفتار محترمانه	اخلاق	عادت به ورزش	تکریم فرهنگ‌ها	مصنوعات	مدیریت ورزش	نموده‌های ملموس
	فوتسال کشتی	فوتسال کشتی هندبال	فوتسال کشتی هندبال	فوتسال کشتی، هندبال	فوتسال فوتبال هندبال	فوتسال کشتی	فوتسال کشتی	فوتسال کشتی	فوتسال کشتی دوومیدانی

نتایج تحقیق نشان داد که بین رشته‌های ورزشی مختلف از نظر باورها و مفروضات تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($46/5=F, p=0/01$)، به این ترتیب که مؤلفه باورها و مفروضات در رشته‌های کاراته و تکواندو از بالاترین جایگاه و در رشته‌های فوتسال و کشتی در پایین‌ترین حد نسبت به سایر رشته‌های ورزشی قرار دارد. این یافته با نتایج تحقیق بشارت (۱۳۸۶) و ساعتچیان و همکاران (۱۳۹۷) همسو می‌باشد. زیرا آنها نیز در تحقیقات خود به این نتیجه رسیدند که بین ارزش‌های فرهنگی رشته‌های انفرادی و تیمی وجود دارد. هرچند در یافته اخیر در تحقیق حاضر، تفاوت فرهنگی رشته‌های مورد نظر بر حسب تیمی و انفرادی تعیین نشده است و هر رشته بسته به ماهیت و ویژگی‌های خود مورد توجه قرار گرفته است. بر این اساس، نتایج تحقیق بشارت و ساعتچیان در خصوص رشته‌های انفرادی می‌تواند در مورد رشته‌های کاراته و تکواندو مصداق داشته باشد؛ ولی در خصوص رشته کشتی در قیاس با فوتسال مؤید یافته فوق نیست. ولی از یک جهت چون نتایج تحقیق ایشان بر تأیید تفاوت فرهنگی در بین رشته‌های ورزشی متمرکز است، از این نظر با یافته اخیر همسو است و بیانگر وجود تفاوت در رشته‌های مورد نظر است. طبیعتاً از آنجا که وجود تحقیقاتی دقیقاً منطبق بر محورهای یافته‌های تحقیق حاضر میسر نشد، لذا بدیهی است تطابق تحقیقات قبلی با یافته‌های تحقیق حاضر بطور کامل امکان‌پذیر نیست و تنها می‌توان به تطبیق برخی از ابعاد همگون آنها با یافته‌های این تحقیق بسنده کرد. لذا تحقیقات محققان مذکور از جهت اینکه وجود تفاوت‌های فرهنگی بین رشته‌های ورزشی را تأیید می‌کنند، با یافته اخیر همسو است.

مفروضات بیانگر چیزهایی هستند که افراد معتقدند «واقعیت» دارند. از این رو، مفروضات بر آنچه افراد ادراک، فکر و احساس می‌کنند، تأثیر می‌گذارد. مفروضات غیرقابل تغییرند. به عقیده شاین بنیادی‌ترین بخش فرهنگ - که مبنای رفتارهای عینی می‌باشد - لایه مفروضات است که عبارتند از شش مفروض: ماهیت واقعیت و حقیقت، ماهیت زمان، ماهیت فضا و مکان، ماهیت طبع انسان، ماهیت فعالیت انسان و ماهیت روابط انسانی (۳۵). براساس نتایج حاصل از تحقیق کشکر و همکاران (۱۳۹۵) باورها و مفروضات در فرهنگ ورزش عبارتند از: باور به پاک‌پوشی و ورزش، باور به قدرت تأثیرگذاری ورزش، باور به ارزشمند بودن ورزش، اهمیت زمان، اهمیت محدوده فضای حرکت، اهمیت انسان و روابط انسانی و قبول نتایج حاصل از عملکرد ورزشی. نوع دوستی، کمک به هموع، احترام به قانون و نظم، رعایت حقوق افراد جامعه، کمال‌گرایی، اعتقادات مذهبی، گرایش به معنویت، تعالی روح، معرفت، غنیمت شمردن زمان، گرایش به معنویت و باورهای دینی و مذهبی. بر این اساس در رشته‌های کاراته و تکواندو بیش از سایر رشته‌ها بر ارزشمندی، پاک‌پوشی و اثرگذاری ورزش و اینکه ورزش فضایی برای نوع دوستی و کمک به هموعان است و نظم و قانون و حقوق سایرین اهمیت دارد و از طریق ورزش می‌توان به کمال رسید تأکید می‌شود و در این رشته‌ها بیش از رشته‌های دیگر، ورزشکاران نتیجه عملکرد خود را می‌پذیرند و محدوده مکان فعالیت و محدوده زمان فعالیت را مورد توجه قرار می‌دهند. این نتیجه در رشته‌های فوتبال و کشتی به نسبت سایر رشته‌های مورد توجه این تحقیق کمتر مورد تأکید است. به عبارتی بهتر شاید بتوان گفت که در رشته‌های تکواندو و کاراته بیش از سایر رشته‌ها به ورزش از دید ابزار ایجاد پاک‌پوشی و ارتقای معنوی و ابزاری برای سلامت توجه می‌شود و مقررات مسابقه که احترام به محدوده تشک در زمان تمرین و مسابقه است، بیش از دو رشته کشتی و فوتبال مورد توجه است.

بین رشته‌های ورزشی مختلف از نظر ارزش‌ها و هنجارها تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($38/7=F, p=0/01$). بالاترین میزان این مؤلفه مربوط به جودو، والیبال و کاراته و پایین‌ترین حد مربوط به فوتسال، کشتی و هندبال بود.

یعنی در رشته های والیبال و جودو ارزشها و هنجارهای فرهنگی بیش از سایر رشته ها مورد توجه است. این یافته با نتایج تحقیق رزاقی و همکاران (۱۳۹۴) و ساعتچیان (۱۳۹۷) همخوانی دارد. زیرا آنها نیز نشان دادند که رشته های مختلف ورزشی از نظر ارزش های فرهنگی و منش اخلاقی و فرهنگی تفاوت دارند. ارزش ها عبارتند از اصول، اهداف و استانداردهایی که معتبر شده اند تا ارزش و اعتبار ذاتی داشته باشند. آنها بیانگر این موضوعند که اعضای یک سازمان باید چه چیزهایی را رعایت کنند. ارزش ها مبنای قضاوت در این باره اند که چه چیزی درست و چه چیزی غلط است. هنجارها ارتباط نزدیکی با ارزش ها دارند. آنها قوانین نانوشته ای هستند که برای اعضای یک فرهنگ این امکان را فراهم می کنند که بدانند در طیف گسترده و متنوعی از وضعیت ها چه انتظاری از آنها وجود دارد. به طور خلاصه، ارزش ها بیان می کنند که چه چیزی با ارزش است، در حالی که هنجارها مشخص می کنند که آنچه اتفاق می افتد آیا بهنجار است یا نابهنجار. بر این اساس، نتایج تحقیق کشر و همکاران (۱۳۹۵) ارزش ها و هنجارها در ورزش را اینطور تعریف می کند: اخلاق حسنه، احترام به فرهنگ سایر افراد و ملل، ورزش کردن برای بهبود سبک زندگی و رفتار شایسته. با توجه به نتیجه به دست آمده از آزمون فرضیه حاضر می توان نتیجه گرفت که در رشته های والیبال، کاراته و جودو بیش از سایر رشته ها به ارزش ها و هنجارها اهمیت داده می شود در حالیکه در رشته های فوتسال، کشتی و هندبال این امر کمتر مورد توجه است. به عبارتی بهتر ورزشکاران رشته های والیبال، کاراته و جودو بیش از رشته های دیگر بر آموختن و رعایت خصیصه های اخلاق حسنه، احترام به فرهنگ سایر افراد و ملل، رفتار پسندیده و استفاده از ورزش با هدف بهبود سلامت و کسب سبک زندگی مطلوب تأکید می شود. و این ویژگی ها در رشته های فوتسال، کشتی و هندبال کمتر مورد تأکید است.

بین رشته های ورزشی مختلف از نظر رفتار محترمانه و احترام به جامعه تفاوت معنی داری مشاهده شد ($p=0/01$ ، $F=50/6$). بالاترین حد مربوط به والیبال، کاراته تکواندو و پایین ترین حد مربوط به فوتسال، کشتی و هندبال بود. این یافته با نتایج تحقیق صائب فتوحیه و همکاران (۱۳۹۳) و بشارت (۱۳۸۶) همخوانی دارد چون در تحقیقات اخیر نشان داده شد که ورزشکاران رشته های مختلف در نمایش رفتارهای اجتماعی و همسازی با جامعه و همچنین نحوه بروز رفتارهای ضد اجتماعی و احترام به جامعه تفاوت دارند. رفتار محترمانه و احترام به جامعه طبق نتایج حاصل از تحقیق کشر و همکاران (۱۳۹۵) اینطور تعریف شده است: احترام به سایر فرهنگ ها، فرهنگ سازی، فرهنگ عمومی، آداب و رسوم، فرهنگ سازمانی، فرهنگ اجتماعات خاص، مظاهر فرهنگی، سنت ها، احترام به آداب و رسوم و سنت های بین المللی، احترام به فرهنگ بومی و ملی. با توجه به نتیجه آزمون فرضیه حاضر می توان اینطور نتیجه گرفت که رفتار محترمانه و احترام به فرهنگ سایر ملل و اقوام در رشته های والیبال، کاراته و تکواندو بیش از سایر رشته ها مورد توجه است در حالیکه این موضوع در رشته های فوتسال، کشتی و هندبال نسبت به سایر رشته ها کمتر مورد توجه است. در این خصوص می توان به نتایج تحقیق رزینگ و همکاران (۲۰۱۷) نیز اشاره کرد که هرچند کاملاً منطبق بر یافته فوق نیست اما از این جهت که نشان داد فرهنگ رشته های ورزشی محلی با فرهنگ تیم های غیربومی مختلف است و نحوه رفتار و شکل احترام به سایرین در این تیمها متفاوت است، با این تحقیق همخوانی دارد و مؤید این نکته است که رفتار محترمانه به عنوان یک مؤلفه فرهنگی وابسته به ملیت تیمهاست و وجه تمایز فرهنگی است بین تیم های ورزشی داخلی و خارجی.

بین رشته های ورزشی مختلف از نظر اخلاق تفاوت معنی داری مشاهده شد ($p=0/01$ ، $F=56/6$). بالاترین حد رفتار اخلاقی مربوط به والیبال، کاراته و جودو و پایین ترین حد مربوط به فوتسال، کشتی و هندبال بود. این یافته با نتایج

تحقیق رزاقی (۱۳۹۴) و ساعتچیان و همکاران (۱۳۹۷) و همچنین بردمایر و همکاران (۱۹۸۶) همخوانی دارد. زیرا در مطالعات این پژوهشگران نیز نشان داده شد که ورزشکاران رشته‌های مختلف از نظر رفتار اخلاقی متفاوتند. رفتار اخلاقی به عنوان یکی از مهمترین صفات رفتار ورزشی تلقی می‌شود. نتایج تحقیق رحیمی و همکاران (۱۳۹۶) در بررسی ابعاد منش ورزشی ورزشکاران رشته‌های مختلف نشان داد که ورزشکاران رشته‌های انفرادی سطح بالاتری از منش ورزشی را در مقایسه با ورزشکاران رشته‌های تیمی دارند (۲۴). به نظر می‌رسد این یافته از نظر بالاتر بودن میزان صفات اخلاقی که منش ورزشی نیز از آن جمله است، در رشته جودو و کاراته مصداق دارد و از این نظر با نتیجه حاضر همسو است.

بین رشته‌های ورزشی مختلف از نظر ایجاد عادت به ورزش تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($F=95/6, p=0/01$). بالاترین حد مربوط به کاراته، جودو و والیبال و پایین‌ترین حد مربوط به فوتسال، فوتبال و کشتی بود. در این خصوص امکان مقایسه نتایج تحقیقات با یافته اخیر وجود ندارد. چون محققان تحقیقاتی در خصوص یافته حاضر نیافتند. اما با توجه به نتایج تحقیق تانگوی (۲۰۱۴) و ونگ (۲۰۱۵) که گویای وجود تفاوت‌هایی در ساختار ورزش‌های مختلف است می‌توان همخوانی ضمنی نتایج تحقیق فوق را با یافته حاضر تأیید کرد. نتایج این تحقیق نشان داد که رشته‌های کاراته، جودو و والیبال بیش از سایر رشته‌های ورزشی در ورزشکاران ایجاد عادت به ورزش را موجب می‌شوند. در تفسیر این موضوع شاید بتوان گفت که چون رشته‌های رزمی انفرادی هستند و برای انجام آن‌ها تمام بدن ورزشکار درگیر حرکات می‌شود و برای انجام این ورزش الزامات خاصی از باب وجود مکان و یا تسهیلات و امکانات ورزشی خاصی نیست، لذا ورزشکاران در هر زمان و در هر مکانی امکان انجام فعالیت‌های ورزشی را دارند و شاید این سهولت انجام حرکات ورزشی بدون مواجهه با قید مکان و زمان مهمترین علت عادت کردن به حرکات ورزشی باشد. در خصوص رشته والیبال و علت اینکه چرا این رشته تیمی بیش از رشته‌های دیگر موجب عادت به ورزش می‌شود، نیاز به انجام تحقیقات بیشتری است و با تکیه به اطلاعات حاصل از این تحقیق نمی‌توان در مورد علت این یافته قضاوت کرد. اما با این وجود به نظر محقق، سهل الوصول بودن و راحتی در انجام این فعالیت ورزشی که مقید به کمیت بازیکنان و الزام به وجود مکان ورزشی با اندازه استاندارد نیست، می‌تواند عاملی برای عادت کردن به انجام این ورزش باشد ولی تأکید می‌شود برای دستیابی به تحلیلی جامع‌تر تحقیقات تکمیلی انجام شود.

بین رشته‌های ورزشی مختلف از نظر تکریم فرهنگ‌ها تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($F=67/5, p=0/01$). بالاترین حد مربوط به والیبال و جودو و کبندی و پایین‌ترین حد مربوط به فوتسال، کشتی بود. نتایج تحقیق گویای این امر است که در رشته‌های والیبال، جودو و کبندی به فرهنگ تیم‌های رقیب بیش از سایر رشته‌ها اکرام و احترام می‌شود و در رشته فوتبال و کشتی این امر مصداق ندارد. این یافته با نتیجه مطالعه محمدی عزیزآبادی (۱۳۹۶) از این منظر که او نشان داد ورزش‌های پرطرفدار کارکردی آموزشی برای یاد دادن قواعد زندگی اجتماعی و شیوه‌های سازگاری با جامعه و مرزبندی‌های مرسوم پیدا کرده است. بر این اساس، رشته فوتبال توانسته است بیگانه‌ستیزی در جهان را کاهش دهد، موجب آشنایی مردم کشورها با یکدیگر شود و پیام آور صلح باشد (۲۵). مغایرت دارد. هرچند یافته اخیر بطور مستقیم به تکریم فرهنگ‌ها اشاره نکرده است ولی بطور غیرمستقیم می‌تواند مضمون احترام به فرهنگ سایر ملل را در خود داشته باشد. به نظر محقق فوتبال رشته‌ای است که زوایای اجتماعی متفاوتی دارد. این رشته علی‌رغم اینکه موجبات آشتی ملی و توسعه روابط با ملل مختلف را فراهم می‌آورد، اما موجب بروز حاشیه‌های

رفتاری نامطلوب در بین هواداران می‌شود که نتایج آن را نه تنها در زندگی اجتماعی می‌توان دید که حاکی از توهین و ضرب و شتم هواداران تیم مقابل می‌گردد بلکه در فضای مجازی زمینه توهین و تهدید بازیکنان، مربیان و داوران تیم حریف را در پی دارد و از این منظر می‌توان تحلیل کرد که در رشته فوتبال موضوع تکریم فرهنگ تیم‌های رقیب کمتر مورد توجه است. اما در خصوص رشته کشتی نمی‌توان این ادعا و قضاوت را داشت و به این منظور نیاز به تحقیقات بیشتر در این زمینه می‌باشد.

بین رشته‌های ورزشی مختلف از نظر مصنوعات فرهنگی تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($p=0/01$, $F=31/5$). بالاترین حد مربوط به کبدی و کاراته و تکواندو و پایین‌ترین حد مربوط به کشتی و فوتسال بود. مصنوعات فرهنگی آنطور که در نظریه شاین آمده است، بقایای دیدنی، شنیدنی و ملموس رفتار هستند که در هنجارها، ارزش‌ها و مفروضات فرهنگی ریشه دارند. انواع مصنوعات عبارتند از: نمودهای فیزیکی ایجاد شده به وسیله افراد یک فرهنگ، بروز و ظهورهای کلامی در نوشته‌ها و مکالمات، شعائر، تشریفات و سایر ظواهر رفتاری. نتایج تحقیق نشان داد که رشته‌های کاراته، تکواندو و کبدی بیش از رشته‌های دیگر دارای مصنوعات فرهنگی هستند. در این خصوص باید گفت در رشته‌های رزمی نظیر تکواندو رسانه‌ها بیش از هر عامل دیگری به ترویج مصنوعات فرهنگی رشته‌های رزمی کمک کرده‌اند. فیلم‌های جذابی که در طی چندین دهه قبل توسط ورزشکاران تکواندو که همگی در عرصه بازیگری در تلویزیون و سینما درخشیدند همچون بروس لی، جکی چان و امثال آن، تولید شد، مهمترین مصنوعه فرهنگی در رشته‌های رزمی بالخصوص تکواندو است. از طرفی فرهنگ شوق در تولید مجسمه‌ها و آثار هنری مختلف رشته‌های رزمی سهم بسیاری داشته‌اند. از آنجا که محل ظهور رشته‌های رزمی مشرق زمین است، و از طرفی چون حرکات طراحی شده در ورزش‌های رزمی اکثراً دارای پیام فرهنگی است، لذا در این رشته‌ها مصنوعات فرهنگی بیشتری نسبت به سایر رشته‌ها وجود دارد. قضاوت و تحلیل شرایط سایر رشته‌ها نیاز به انجام تحقیقات بیشتری دارد.

بین رشته‌های ورزشی مختلف از نظر نحوه اعمال مدیریت در ورزش تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($p=0/01$, $F=77/4$). بالاترین حد مربوط به کبدی، تکواندو و والیبال و پایین‌ترین حد مربوط به کشتی و فوتسال بود. در خصوص نتیجه حاضر، تحقیق مشابهی توسط محقق یافت نشد. اما شاید بتوان عملکرد فدراسیون‌های مربوطه در رشته‌های تکواندو، والیبال و کبدی را که در سال‌های اخیر نمایانگر موفقیت‌های درخشان ورزشکاران این رشته‌ها در عرصه‌های ملی و بین‌المللی بوده است را ملاک قضاوت قرار داد و آن را به مدیریت مطلوب این فدراسیون‌ها مربوط دانست. اما به هر حال در این خصوص نیاز به انجام تحقیقات تکمیلی می‌باشد.

یافته‌های تحقیق حاضر، بر تفاوت فرهنگی رشته‌های مختلف ورزشی در کشور از منظر مؤلفه‌های مختلف فرهنگ ورزش صحنه گذاشت و تفاوت رشته‌های ورزشی را از نظر فرهنگ ورزش تأیید کرد. هرچند در خصوص موضوع این تحقیق، پیشینه تحقیقاتی کافی یافت نشد؛ ولی در تمام تحقیقاتی که بطور پراکنده با موضوعاتی مربوط به موضوع فرهنگ و ورزش انجام شده است و در این تحقیق مورد توجه قرار گرفت، بر وجود تفاوت در ابعاد فرهنگی رشته‌های مختلف ورزشی تأکید شده است و گاه به شکل مستقیم و گاه در قالبی تلویحی نتایج تحقیق حاضر را تأیید می‌کنند. از آنجا که رشته‌های ورزشی از اقبال عمومی و توجه مردم برخوردار است و انسانهای بسیاری در سطح جهان و در کشور آن را مشاهده می‌کنند، لذا توجه به آموزش و تربیت فرهنگی ورزشکاران و تیم‌های ورزشی خصوصاً در سطح قهرمانی و حرفه‌ای که همواره در مقابل دیدگان مردم هستند، در ارتقای ارزش‌های فرهنگ ملی

اهمیت دارد. زیرا وقتی جوانان جامعه رفتارهای اخلاقی و مبتنی بر ارزشهای فرهنگی ایرانی را در میدان مسابقات و یا در خارج از آن در رفتار ورزشکاران و مربیان و دست اندرکاران ورزش مشاهده می‌کنند، می‌توانند از آن‌ها الگو بگیرند. بر این اساس ورزش نقش مهمی در غنای فرهنگ ملی دارد. ورزشکاران ایرانی ضمن اینکه می‌توانند الگوی نقش برای جوانان کشور شوند و رفتارهای ارزشی را در کشور ترویج کنند، می‌توانند به عنوان سفیران فرهنگی، ارزشهای والای فرهنگ ایران را به جهانیان به واسطه حضور در عرصه ورزش بین‌المللی انتقال دهند. لذا توجه به آموزش و تربیت فرهنگی ورزشکاران ایرانی نه تنها با پیامدهای مثبت ملی همراه است، بلکه انعکاس رفتارهای فرهنگی آنها در معرفی فرهنگ ایرانی از ارزش ویژه‌ای برخوردار است. پس لازم است در برنامه ریزی تمرینات و پرورش توانمندیهای ورزشکاران نخبه کشور، علاوه بر توجه و تمرکز بر تقویت توانمندیهای جسمانی و مهارتی ورزشکاران به ارتقای رفتارها و نگرشهای فرهنگی ایشان نیز توجه شود.

References:

1. Bates D. G., Fratkin E. M., 2002. *Cultural Anthropology*. Pearson; 3rd edition Translated in Persian by Mohsen Salasi. 2011. Tehran. Elmi pub.
2. Giddens, A, 2007, *Sociology*, H. Chavoshian, 1, Tehran, Ney, 35. [Persian].
3. Giddens A. 2006. *Sociology*. POLITY PRESS; 5th revised edition. Translated in Persian by Hasan Chavoshian. 2008. Tehran. Ney pub. [Persian].
4. Donnelly, P. (1985) *Sport Subcultures*. *Exercise and Sport Sciences Reviews* 13: 539-78
5. Donnelly, P. (2016). *Sport Culture and Subcultures*. Wiley Online Library. <https://doi.org/10.1002/9781405165518.wbeoss230.pub2>
6. Green, Ch. B., & Chalip, L. (1998). Sport tourism as the celebration of subculture. *Annals of Tourism Research*, 25(2), 275-291. [https://doi.org/10.1016/s0160-7383\(97\)00073-x](https://doi.org/10.1016/s0160-7383(97)00073-x)
7. Mc Gannon K. R., Schinke R.J. (2014). Situating the subculture of sport, physical activity and critical approaches. Chapter one of the book: *The Psychology of Sub-Culture in Sport and Physical Activity*. Edited By Robert J. Schinke, Kerry R. Mc Gannon. London. Routledge. First Ed.
8. Sazgara, p. 1998, a look at sociology with an emphasis on culture, 1, Tehran, kavir, 98-99. [Persian]
9. Keshkar, S., Ghasemi, H., & Karegar, Gh, 2017, Definition of sports culture and its components regarding to experts, athletes and sport authorities opinions in Iran, *Organizational Behavioral Management in Sport Studies*, 3(4): 11-22. [Persian].
10. Ghasemi, H., keshkar, S, 2015. *Socio-cultural foundations of sports*. Tehran: Sports pub. 1st. Ed.

11. Tucker, L. W., & Parks, J. B. (2001) Effects of gender and sport type on intercollegiate athletes' perceptions of the legitimacy of aggressive behaviors in sport. *Sociology of Sport Journal* 18. 403-413.
12. Stephens, D. E., & BREDEMEIER, B. (1996) Moral atmosphere and judgment about aggression in girls' soccer: relationships among moral and motivational variables. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 18, 158-173.
13. Doganei, Farideh., & Abdolahi, Mahboobeh, 2013, Comparison of the level of aggression of individual and group athletes participating in the championship of the country's schools, *Educational Management Research*, 4(3): 91-100. [Persian].
14. Esmaeli, M., & Talebpour, M, 2012, Comparison of self-evaluation of the performance of sports coaches in individual and group disciplines of the country's universities, *Journal of Sports Management and Motor Behavior*, 8(15): 123-136. [Persian].
15. Goudarzi, M., & Hemayat talab, R, 2007, Comparison of factors related to happiness between individual and team athletes of the University of Tehran, *Research in sports science*, 5(15): 57-66. [Persian].
16. Shabanibahar, G., Erfani, N., & Hadipoor, M, 2007, Comparison and study of the relationship between personality traits and the level of aggression in male athletes in selected sports in Hamadan in 2006, *Research On Sport Science*, 5(14): 99-112. [Persian]
17. Vaez mousavi, S.M, 2002, the comparison of athletes' life quality of individual and group sport, *Research in sports science*, 1(3): 83-93. [Persian].
18. Ghafouri, F., Zaree, A., Kheirandish Boroujeni, B., & Yabandeh, M, 2016, Determining the relationship of sport type(individual, group, contact and non-contact sports) and leisure activities of female athletes in comparison with non-Athletes, *contemporary studies on sport management*, 5(10): 1-11. [Persian].
19. Saeb fotoohieh, S., Ghafouri, F., & Abdi, K, 2015, The analysis of agree and anti-social behaviors of professional athletes of individual and team sport in leisure time, *Applied Research in Sport Management*, 3(11): 105-116. [Persian]
20. Ebrahimi, H., Adabi, M., Hashemi, S.M., Imankhah, M., & Masoumi, Y, 2013, Comparison of social development of athlete and non-athlete adolescents Paper presented at the Sixth International Conference on Child and Adolescent Psychiatry in Iran, Tabriz University of Medical Sciences and Health Services. [Persian]
21. Besharat, mohammad ali, 2007, Comparison of personality traits of athletes in individual and group sports, *Journal of Psychological Sciences*, 6(23): 233-247. [Persian]

22. Razaghi, M. E., Mehrabi, G., & Jalali farahani, M, 2015, Factor analysis demographic related of sporsmanship in professional and champion athletes, *Organizational Behavioral Management in Sport Studies*, 2(1): 65-72. [Persian]
23. Saatchian, V., Azizi, B., & Alimohammadi, H, 2018, Ethics in Handball: Investigating the Sportspersonship of Premier League Players, *Research in Sport Management & Motor Behavior*, 8(15): 91-102. [Persian]
24. Bredemeier, B. J., Shields, D. L., & Shields, D. L, 1986, Moral growth among athletes and nonathletes: A comparative analysis, *The Journal of Genetic Psychology*, 147(1): 7-18.
25. Tanguy, P, 2014, Wrestling styles and the cultural reinterpretation process, *The International Journal of the History of Sport*, 31(4): 492-508.
26. Walseth, K., & Strandbu, Å, 2014, Young Norwegian-Pakistani women and sport: How does culture and religiosity matter?, *European physical education review*, 20(4): 489-507.
27. Wang, X, 2015, Chinese and Western Sports Cultural Difference-Based Chinese Sports Development Research, *The Open Cybernetics & Systemics Journal*, 9(1): 2383-2389.
28. Rossing Niels N. & Skrubbeltrang Lotte S. (2017) The language of football: a cultural analysis of selected world cup nations, *Sport in Society*, 20:5-6, 599-611, DOI: [10.1080/17430437.2016.1158478](https://doi.org/10.1080/17430437.2016.1158478)
29. Ternes N. (2014). Football School: An Analysis of College Football Culture inside the Neoliberal University. Master of Science thesis. FLORIDA STATE UNIVERSITY. COLLEGE OF EDUCATION
30. Gillam, H. 2019. "The Culture of Football in the United States: How Hegemonic Masculinity Affects and is Expressed in American Football". Honors Theses. 1043. https://egrove.olemiss.edu/hon_thesis/1043
31. Luquin L.M.I., Oliden P.E. (2017). The Values Associated with the Sport: Analysis and Evaluation of Sportspersonship. *Journal of Psychodidactics*. 22(1), 29–36.
32. Aggerholm K. & Breivik G. (2021). Being, having and belonging: values and ways of engaging in sport, *Sport in Society*, 24:7, 1141-1155, DOI: [10.1080/17430437.2020.1734562](https://doi.org/10.1080/17430437.2020.1734562)
33. Rahimi, M., Khaksar, M., Azimzadeh, E., & Pashaei, M, 2017, An Investigation of Sportsmanship Dimensions in Male Athletes of Team and Individual Sports with Regard to their Academic Level and Age, *Journal of Physiology and Management Research in Sport*, 9(3): 65-75.
34. Mohammadi azizabadi, M, 2017, the place of sport in domestic and international politics to build peace and friendship, *Quarterly Journal of Politics*, 4(14): 113-123. [Persian].

35. IranNezhad A. (2007). Codification of the basic principles and assumptions of the country's culture. Secretariat of the Supreme Council of the Cultural Revolution. Cultural Commission. <https://sccr.ir/Files/9490.pdf>